

Podpora podnikání ze strany municipalit v České republice

Ing. Jiří Macháček, Ph.D.

Teze disertační práce

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Teze disertační práce

**Podpora podnikání ze strany municipalit
v České republice**

Promoting entrepreneurship by municipalities in the Czech Republic

Autor: Ing. Jiří Macháček, Ph.D.

Studijní program: P6202 / Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202V010 / Finance

Školitel: prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

Oponenti: prof. Ing. Jaroslav Belás, PhD.
prof. Ing. Jaromír Veber, CSc.

Zlín, listopad 2017

© Ing. Jiří Macháček, Ph.D.

Vydala **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně** v edici **Doctoral Thesis Summary**.
Publikace byla vydána v roce 2017

Klíčová slova: *územní samospráva (municipalita), podpora podnikání, malé a střední podniky, regionální rozvoj, lokalizace firem*

Key words: *local government (municipality), business support, small and medium-sized enterprises, regional development, company localization*

Plná verze disertační práce je dostupná v Knihovně UTB ve Zlíně

ISBN 978-80-7454-706-5

ABSTRAKT

Výzkumným problémem řešeným v rámci této disertační práce je nesoulad mezi v současné době nabízenými možnostmi podpory podnikání pro malé a střední podniky ze strany územních samosprávných celků a jejich praktickým využíváním se strany jednotlivých firem. Hlavním cílem je navržení systému efektivních nástrojů podpory podnikání na různých úrovních samosprávy, které budou akceptovány podnikatelskou sférou a budou využitelné i za stávajících legislativních podmínek.

Pro naplnění tohoto cíle budou využity techniky jak kvantitativního, tak kvalitativního výzkumu. Nejdříve bude provedena kritická literární rešerše dostupných relevantních zdrojů. Dále bude provedeno dotazníkové šetření u početného vzorku firem z různých podnikatelských oborů a proběhnou řízené rozhovory s představiteli územních samosprávných celků a institucí, zabývajících se podporou podnikání. Výsledky budou zpracovány pomocí odpovídajících statistických metod.

ABSTRACT

Research problem to be solved within the framework of this dissertation is a mismatch between the capabilities of currently offered business support for small and medium-sized enterprises (SMEs) by local governments and their practical use by individual companies. The main objective is to devise a system of effective tools of business support at various levels of local government, which will be accepted by the business community and will be usable even under the current legislative conditions.

To achieve this goal, techniques of both quantitative and qualitative research will be utilized. First, a critical literature review of available relevant resources will be made. Furthermore, the survey among a sample of the numerous companies in various branches of business will be conducted and guided interviews with representatives of local governments and institutions engaged in promoting entrepreneurship will be done. The results will be processed with appropriate statistical methods.

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY.....	6
1.1 PŘÍNOSY A VÝHODY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	6
1.2 BARIÉRY ROZVOJE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	7
1.3 PODPORA MSP	8
1.3.1 Podpora nadnárodní.....	9
1.3.2 Podpora podnikání z úrovně státu	10
1.3.3 Podpora podnikání z úrovně regionu	10
1.3.4 Podpora podnikání v obcích.....	10
1.3.5 Nevládní podpora podnikání	11
1.3.6 Podpora přímá vs. nepřímá	11
1.4 NÁSTROJE PODPORY PODNIKÁNÍ.....	11
1.5 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V OBCÍCH.....	11
1.5.1 Faktory ovlivňující umístění provozovny v obci	12
1.6 PODNIKATELSKÁ ČINNOST ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	12
1.6.1 Obec jako podnikatel.....	12
2 CÍL PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ.....	13
2.1 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	13
2.2 METODY A POSTUP ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	14
3 VÝSLEDKY VÝZKUMU	15
3.1 VYUŽÍVÁNÍ NÁSTROJŮ NA PODPORU PODNIKÁNÍ.....	15
3.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ K PODNIKÁNÍ OBCÍ	15
3.2.1 Použité statistické metody	16
3.3 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	16
3.4 VYHODNOCENÍ STANOVENÝCH VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	18
3.5 NÁVRH ZEFEKTIVNĚNÍ SYSTÉMU PODPORY PODNIKÁNÍ ZE STRANY MUNICIPALIT.....	21
4 PŘÍNOSY DISERTAČNÍ PRÁCE PRO VĚDU A PRAXI	23
4.1 OČEKÁVANÉ PŘÍNOSY PRO VĚDNÍ ODBOR A TEORETICKÉ POZNÁNÍ.....	23
4.2 PŘÍNOS PRÁCE PRO VĚDU	23
4.3 OČEKÁVANÉ PŘÍNOSY PRO PRAXI	24
5 ZÁVĚR	26
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	28

ÚVOD

Úloha malých a středních podniků (MSP) je v každé tržní ekonomice nezastupitelná. Jsou významným protipólem k dominantním tržním subjektům a tendencím. Malý podnik působí jako konkurent, neboť je většinou pohotovější v reakci na změny poptávky. Tato přizpůsobivost společně s určitou flexibilitou vedou ve svém celkovém souhrnu k odolnosti ekonomiky proti konjunkturálním vlivům a zajišťují vysoký podíl zaměstnanosti, což je důležité i z pohledu regionálního. Zároveň představují významný přínos do příjmové stránky veřejných rozpočtů, zejména obcí a měst.

Bez stabilních a prosperujících MSP nelze zabezpečit úspěšný rozvoj konkrétního regionu. Praktická činnost konkrétních firem je obvykle spojena s výraznými multiplikačními efekty. Jako příklad z nedávné minulosti je možno uvést vliv Agrokombinátu JZD Slušovice na rozvoj daného mikroregionu. Obdobně bychom mohli zmínit působení Baťových závodů na rozvoj Zlínského regionu v třicátých letech minulého století. Jakákoliv významnější změna v hospodářské situaci regionálně významných firem má vliv na municipalitu na jejichž území se nachází. Jinak řečeno – jednotlivé podniky jsou vždy nedílnou součástí daných obcí a regionů, ve kterých se nacházejí a působí. (Belás a kol., 2014)

V současné době mají územní samosprávy omezenou škálu nástrojů na podporu podnikání na jejich území. Z předběžného šetření vyplynulo, že existuje nesoulad mezi nabídkou poskytovaných podpor podnikání ze strany územních samosprávných celků a jejich praktickým využíváním se strany jednotlivých firem. Hlavním cílem této disertační práce je zmapování poskytovaných podpor na úrovni obcí a krajů a navržení systému efektivních nástrojů podpory podnikání na různých úrovních, které by byly v daleko větším rozsahu akceptovány podnikatelskou sférou a budou využitelné i za stávajících legislativních podmínek. V souladu se stanoveným cílem byla provedena kritická literární rešerše dostupných relevantních zdrojů, která byla hlavním zdrojem pro identifikaci nejdůležitějších nástrojů podpory rozvoje a fungování MSP.

Základem následného výzkumu bylo dotazníkové šetření u početného vzorku malých a středních firem z různých podnikatelských oborů. Současně byly realizovány řízené polostrukturované rozhovory s představiteli územních samosprávných celků a institucí, zabývajících se podporou podnikání. V rámci výzkumu byla také zkoumána oblast podnikání obcí. Výsledky výzkumu byly vyhodnoceny pomocí vhodných kvantitativních i kvalitativních statistických metod.

1 SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Za *drobného, malého a středního podnikatele* se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR. V rámci kategorie malých a středních podniků jsou *malé podniky* vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR. V rámci kategorie malých a středních podniků jsou *drobní podnikatelé* vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR. (www.czechinvest.org)

Malé a střední podnikání je důležité pro rozvoj ekonomiky v každém státě. Existuje obecně přijímaný názor, že podnikání je významné pro ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost států a regionů (Audretsch 2004, Baumol 2014).

Zejména pro transformující se státy bývalého socialistického bloku je jejich význam v období po roce 1989 daleko větší než pro státy s vyspělou ekonomikou. Po změně celospolečenských poměrů sehrál tento typ podnikání pozitivní roli při přechodu na tržní ekonomiku. MSP do sebe postupně etablovaly pracovníky bývalých státních podniků, které z různých důvodů zanikaly nebo se přizpůsobovaly novému prostředí. MSP byly schopné nejen rychle se přizpůsobit probíhajícím změnám ve společnosti, ale i reagovat na nové potřeby trhu a získávat tak nové příležitosti k dosahování příjmů.

1.1 Přínosy a výhody malých a středních podniků

V ČR byl rozvoj MSP ovlivněn transformací ekonomiky a realizovaným privatizačním procesem. Úspěšný rozvoj české ekonomiky předpokládá skloubení zájmů státu se zájmy regionů a podnikatelské sféry. MSP dosud nemají v ČR takovou pozici, která jim právem náleží v rozvinutých zemích, střetávají se s problémy v oblasti legislativní či ekonomické. (Mandysová, 2009).

Problematika zabývající se podílem malých a středních podniků na úspěšném regionálním rozvoji je široce diskutována mnohými autory (např. Bruce et al. 2009, Wenekers et al., 2010). Zkoumaná otázka, jakým způsobem podnikání ovlivňuje růst a rozvoj ekonomiky v regionech, byla předmětem mnoha vědeckých výzkumů. Ve studii, kterou zpracoval Van Stel et al. (2005) byla porovnána data z 36 států světa a empiricky byla potvrzena závislost tohoto vlivu na celkové vyspělosti ekonomiky státu. Výzkumníci došli k závěru, že v méně vyspělých ekonomikách má podnikání v malých a nezávislých organizačních formách negativní vliv na výši hrubého domácího produktu, což zdůvodňují nedostatkem organizačně větších forem podnikání, které díky výnosům z rozsahu

umožňují výrobu technologicky náročnějších produktů a mohou fungovat jako odběratel pro menší podniky. Ve vyspělých ekonomikách je tomu právě naopak.

Další výzkumy se zaměřily zejména na malé nezávislé podnikatele s cílem zjistit, zda současný vývoj směrem k návratu nezávislých podnikatelů má strukturální charakter, nebo se jedná o postupnou stabilizaci. Wenekers et al. (2010) uvádí jako hlavní důvod pro opětovný nárůst počtu nezávislých podnikatelů především změnu spotřebitelských preferencí vyvolanou růstem osobního bohatství jednotlivců ve vyspělých a rozvíjejících se státech na straně poptávky. Z hlediska nabídky se opírá o Maslowovu teorii motivace, kdy v souladu s ní se podnikání stává žádoucí volbou povolání díky možnosti seberealizace a díky vnímané osobní svobodě, kterou přináší. Další příčinou znovuoživení nezávislého podnikání je podle Wenekerse et al. (2010) nástup znalostní ekonomiky charakteristický prudkým rozvojem informačních a komunikačních technologií, rychlým šířením nových informací a inovační aktivitou.

Nejdůležitějšími společenskými a kulturními přínosy malých a středních podniků jsou, podle Vebera, J. a Srpové, J. (2005), jejich úzká provázanost s konkrétním regionem, ve kterém působí. Malé a střední podniky představují místní kapitál, efekty z podnikání zůstávají v daném regionu a přispívají k jeho rozvoji. Také vytváří v rámci daného regionu nová pracovní místa pro místní obyvatele. Podnikatelé obvykle pochází z daného regionu, a i když jim jde vždy o zisk a realizaci svých záměrů, tak cítí větší odpovědnost ke svým sousedům a regionu, než anonymní korporace s neznámým vlastníkem. Drobní podnikatelé také často podporují a sponzorují kulturní a charitativní akce a napomáhají rozvoji regionů, měst a obcí.

1.2 Bariéry rozvoje malých a středních podniků

Vedle již zmíněných výhod, o které se mohou malé a střední podniky opírat, naráží tyto podniky i na řadu bariér. Protože si stát uvědomuje skutečnost, že malí podnikatelé jsou mnohem zranitelnější než velké korporace, snaží se v posledních letech zavádět opatření zaměřená na vytváření vhodných legislativních a ekonomických podmínek, vedoucích k podpoře vznikajících i rozvoji již existujících MSP.

Častým problémem malých a středních podniků je jejich nedostatečné finanční zabezpečení a komplikovanější přístup k financování běžných aktivit. Typickým příkladem je druhotná platební neschopnost. Malé a střední podniky mají také obvykle slabší pozici ve veřejných soutěžích o veřejné zakázky a při financování svého dalšího rozvoje. MSP mají také obtížnější resp. nákladnější přístup k odborným informacím a znalostem. Další nevýhodou malých a středních podniků, podle Kislingerové, E.; Nového, I. a kol. (2005), je problém s pronikáním na zahraniční trhy z důvodu nedostatečných informací

o zahraniční legislativě, případných zahraničních partnerech a fungování trhu v dané zemi.

Přístup k financím je v současnosti významným problémem MSP. Dostatečné finanční zdroje umožňují založení vlastní firmy, fungování a hlavně zvyšují jejich inovativní kapacitu a kapacitu k realizaci vlastních výzkumných a vývojových projektů (Ferrando 2012, Todtling, Kaufmann 2001, Müller, Zimmermann 2009, Beck, Demircuc-Kunt 2006). Tento problém se významně projevil v průběhu ekonomické krize (Lee, Sameen et al. 2015) a přispívají k němu další faktory jako neschopnost poskytnutí záruky a absence dřívějších referencí (De Maeseneire, Claeys 2012).

Konkurenční výhoda těchto podniků se často opírá o relativně nízkou cenu produktů a levnější pracovní sílu. V okamžiku, kdy dojde k vyčerpání potenciálu těchto konkurenčních výhod, mohou se malé a střední podniky dostat do obtíží.

Dalším velmi důležitým problémem je také postavení MSP a nově vznikajících podniků ve vztahu k veřejným zakázkám (Vincze, Mathis et al. 2010, Jurčík 2013)

Konkurenční výhodou českých MSP je také tradice průmyslové a řemeslné výroby. Určitou předností českého podnikatelského prostředí je kvalitní úroveň vzdělání, geografická poloha, relativně slušná úroveň infrastruktury a informačních technologií. Českým podnikům se nabízí možnost vhodně využít těchto předností a realizovat konkurenční výhodu.

1.3 Podpora MSP

Podporou podnikání obvykle rozumíme soubor nejrůznějších ekonomických a právních nástrojů sloužících k rozvoji podnikatelského prostředí, stávajících podniků a ke vzniku nových podniků. Otázkám podpory podnikání je věnována pozornost ve všech vyspělých zemích světa.

Na základě již popsaného lze konstatovat, že malé firmy a podnikatelé jsou životně důležití pro hospodářský rozvoj na všech úrovních. Acs a Audretsch (2003) odkazují na vznik podnikatelské společnosti. Reynolds et al. (2000) změřil podnikatelskou vitalitu a její význam pro hospodářský rozvoj. Výzkum provedený ve Švédsku v roce 2005 se zaměřuje na vládní podporu vůči malým firmám a podnikatelům a jejich využíváním. Na druhou stranu jsou zde opět pochybnosti, zda by měla vláda asistovat při vývoji malých podniků (Storey, 1994; Hjalmarsson, 1998).

Neoklasicistní ekonomická teorie ustavuje rámec pro analýzu potřeby podpůrných programů. Tento přístup bere jako svůj výchozí bod existenci různých fází v ekonomice, kde nabídka a poptávka zboží a služeb jsou v rovnováze a kde jsou využívány co nejefektivněji zdroje. Nicméně, omezené počáteční zdroje malých a středních podniků často znamenají, že tato skupina společností čelí určitým nevýhodám na trhu a nemohou konkurovat za stejných

podmínek jako velké společnosti (Penrose, 1959). Veřejné programy jsou oprávněné, protože jejich podpora působí proti vnějším vlivům a stimuluje konkurenci na trhu. Například, úsilí o usnadnění přístupu k obchodním informacím nebo poskytnutí finanční podpory pro malé podniky údajně odstraňuje nedokonalosti trhu a stimuluje konkurenci (Caves, 1977).

Boter (2005) uskutečnil rozsáhlý výzkum, jehož cílem bylo analyzovat, malé až střední podniky, které využívají stávající systémy podpory. Analýza se zaměřuje na různé velké skupiny podniků v kategorii malých a středních podniků, roli průmyslového sektoru a regionálního umístění. Empirické údaje byly shromážděny pomocí průzkumů z více než tisícovky švédských malých a středních podniků s jedním až 49 zaměstnanci a to jak ze sféry průmyslu tak služeb a také ze tří různých regionů. V analýze jsou použity jak popisné tak i multivariační statistické techniky. Výsledky ukazují nízkou účast v dostupných programech podpory a také fakt, že v řídkce obydlených oblastech jsou jejich nejčastější uživatelé největší výrobní společnosti.

Výsledky provedených výzkumů ukazují, že malé a střední firmy častěji využívají některé typy podpory, zatímco jiné jsou využívány pouze okrajově. Nabízené podpůrné služby jsou velmi různorodé a mají různé cílové skupiny - od široké nabídky podpory po specializované společnosti v jednom odvětví. Curran (2000) naznačuje některé obecné důvody pro nízkou úroveň využití. První zahrnuje podnikatelského ducha, který zahrnuje nezávislost a vyhnutí se situacím, které zasahují do jejich autonomie. Za druhé, obsah programů podpory je často standardizovaný, což ho dělá pro mnoho podnikatelů méně užitečným, zejména v sektoru malých a středních podniků.

1.3.1 Podpora nadnárodní

Podle Evropské komise v letech 1998 – 2010 využilo záruky poskytované evropskými finančními nástroji přibližně půl milionu malých podniků, což představuje průměr na roční bázi cca 0,2%. (Evropská komise, 2011)

V současné době je zvláštní pozornost věnována podpoře MSP. Tato podpora je viditelná i na nadnárodní úrovni, např. v Lisabonské strategii nebo aktuální strategii Evropa 2020. Podpora MSP se stává jedním z klíčových témat diskusí o otázkách ekonomického rozvoje zemí zejména v současné době, kdy se odborná veřejnost zajímá o souvislost mezi rozvojem MSP a stupněm ekonomického vývoje v dané zemi.

Při poskytování veřejné podpory podnikatelům platí omezení, která mají zabránit tomu, aby nebylo poskytováním veřejné podpory zvýhodněno podnikání nebo odvětví výroby v takové míře, která by narušovala konkurenční prostředí na trhu Evropské unie.

Hlavním nástrojem realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti jsou fondy EU. Jejich prostřednictvím se rozdělují finanční

prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jednotlivými regiony.

Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí tzv. operační programy (OP), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. (Centrum pro regionální rozvoj ČR, ©2011-2013)

1.3.2 Podpora podnikání z úrovně státu

Na národní úrovni ovlivňují podnikatelské prostředí následující faktory: platná legislativa, vymahatelnost práva, daňové a administrativní zatížení podnikatelů

Klíčovými vládními institucemi v oblasti podpory podnikání jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), které zpravidla nabízí plošné rezortní programy podpory, a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které nabízí obvykle programy regionálního rozvoje.

Poskytovatelé podpory jsou MPO ČR, Agentura pro podporu podnikání a investic Czech-Invest, Česká agentura pro podporu obchodu Czech Trade a Českomoravská záruční a rozvojová banka. (Klímová, 2007).

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014- 2020 má za cíl kontinuální posilování konkurenceschopnosti a ekonomické výkonnosti malých a středních podnikatelů založené na využití a rozvoji jejich inovačního potenciálu, znalostech a vzdělávání, internacionalizaci vyplývající z výhod vnitřního trhu EU a nových trhů ve třetích zemích a snižování energetické náročnosti podnikání. (BusinessInfo, 2013).

1.3.3 Podpora podnikání z úrovně regionu

Smyslem regionální podpory podnikání je vytvářet příznivější podmínky pro podnikatele v regionech, kde jsou podmínky pro rozvoj podnikání oproti průměru výrazně horší. Na regionální úrovni se jedná také o např. grantová schémata vyhlašovaná Krajskými úřady anebo také o podporu poskytovanou prostřednictvím poradenských center, podnikatelských inkubátorů a Vědeckotechnickými parky. (Centrum pro regionální rozvoj ČR, ©2011-2013).

1.3.4 Podpora podnikání v obcích

Podpora podnikání ze strany obce je obvykle spojena s konkrétními lokalitami, případně s konkrétními podnikateli. Jde o záležitost využití potenciálu místních podmínek a o zajištění rozvoje potřebných služeb. Obec může pro podporu podnikání zejména: vymezovat vhodné plochy v rámci územního plánu, budovat technickou infrastrukturu usnadňující využití dostupných ploch a objektů k podnikatelské činnosti, poskytnout prostory pro podnikání v majetku obce za zvýhodněných podmínek (např. zvýhodněné pronájmy pro provoz drobných

služeb), zřizovat specifické typy podnikatelské infrastruktury, např. podnikatelské zóny, podnikatelské/inovační inkubátory apod. zprostředkovat kontakty, zkoordinovat podnikatelské aktivity v obci, napomoci propagaci podnikatelů. (MPO, 2013).

1.3.5 Nevládní podpora podnikání

Nevládní podporu podnikání zajišťuje široké spektrum subjektů, které v rámci svých činností poskytují celou řadu velmi užitečných služeb různým podnikatelským subjektům včetně malým a středním podnikům.

Mezi nejvýznamnější organizace a subjekty nevládní podpory podnikání v ČR patří Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky, Hospodářská komora České republiky, Agrární komora České republiky (AK ČR)

1.3.6 Podpora přímá vs. nepřímá

Podporu pro podnikatele dělíme dle Klímové (2007) na přímou a nepřímou. Mezi *nepřímou* podporu podnikání řadíme zejména snižování byrokratické zátěže, což děje obvykle úpravou legislativy a podnikatelského prostředí. Dále zde patří poradenství a poradenská centra pro podnikatele. *Přímá podpora* je poskytována přímo konkrétním firmám. Tyto podpory jsou definované i v zákoně o podpoře MSP. Jedná se zejména o dotace a zvýhodněné úvěry, které mají sníženou úrokovou sazbu nebo delší lhůtu splatnosti apod. Další přímou podporou jsou granty, které mají obdobný charakter jako dotace, ale jsou většinou poskytovány v oblasti výzkumných projektů.

1.4 Nástroje podpory podnikání

Podle Novotného a kol. (2008) lze rozdělit nástroje podpory podnikání na dvě základní kategorie - finanční a nefinanční. Pro vytváření příznivého podnikatelského prostředí se využívají zejména nefinanční nástroje, které mají za cíl usnadnit podnikání. Např. zavádění elektronizace veřejné správy a moderních metod řízení umožnilo zkrácení byrokratického postupu při zakládání podniku. Finanční nástroje, se zaměřují na poskytování různých finančních podpor v rámci jednotlivých programů.

1.5 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V OBCÍCH

Podnikatelské prostředí v obci je charakterizováno mnoha různými faktory, které význačným způsobem ovlivňují vznik nových podniků a podniky již zavedené na daném trhu.

Hovoříme o tzv. podnikatelské přívětivosti daného území. U *služeb či obchodu* jsou nejdůležitějšími faktory: vzdálenost k trhům nebo zákazníkům a dostupnost pracovní síly. U *výrobně orientovaného podnikání* jsou nejdůležitějšími faktory: kvalita infrastruktury, dostupnost jednotlivých typů zdrojů a kvalita a profesionalita samospráv. (Bínek, 2011).

1.5.1 Faktory ovlivňující umístění provozovny v obci

Obec může zásadním způsobem ovlivnit lokalizaci podniků, a to jak výrobně orientovaných, tak podniků obchodních či podniků provozujících služby. Při pochopení důležitosti umístění i ze strany samospráv je třeba na území obce hledat vhodné prostory na pronájem pro podnikatelskou činnost.

1.6 Podnikatelská činnost územních samosprávných celků

Obec (kraj) je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodaří podle svého schváleného rozpočtu. V těchto případech pro ni platí ale přísnější pravidla vycházející ze skutečnosti, že obec „je reprezentantem veřejných zájmů, zájmů občanů a ostatních subjektů (firem) daného územního společenství“ a že hospodaří s prostředky veřejných rozpočtů (např. zákon veřejných zakázkách atd.). (Peková 2004)

1.6.1 Obec jako podnikatel

Podnikání obcí není nijak naším právním řádem omezováno. Ovšem obce jako veřejnoprávní korporace mají významná specifika, kterými se od ostatních podnikajících právnických osob odlišují. U obcí je nutno vzít v úvahu, že hospodaří s veřejnými prostředky. Proto by měly omezovat aktivity, které by znamenaly větší či menší riziko ztráty. (Melion 2000)

Při své podnikatelské činnosti může obec využít různé organizační formy a záleží jen na ní, kterou si zvolí. Vybrat si ovšem pro své podnikání tu správnou organizační formu je pro obce velmi důležité, protože každá z těchto forem má své výhody i nevýhody. Také je nutné přihlídnout i k platné legislativě, která může obci v případě volby určité formy přinést např. daňové či jiné výhody

2 CÍL PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ

2.1 Cíle a výzkumné otázky

Předložená disertační práce zkoumá nesoulad mezi v současné době poskytovanými možnostmi podpory podnikání ze strany municipalit a jejich praktickým využíváním se strany konkrétních firem. Hlavním cílem je identifikovat problémy při využívání současných nástrojů na podporu podnikání a navržení systému efektivních nástrojů podpory podnikání na úrovni krajů a obcí, které budou akceptovány podnikatelskou sférou ze skupiny malých a středních podniků. Současně bude zkoumána problematika vlastního podnikání obcí z hlediska výhod a nevýhod a způsobů tohoto podnikání v rámci platné legislativy.

Na základě provedené literární rešerše a kritické analýzy dalších dostupných informačních zdrojů a znalostí z dané problematiky byly zformulovány tyto výzkumné otázky:

VO1: Jsou současně využívány nástroje pro podporu podnikání MSP dostatečně účinné, aby měly významný vliv na lokalizaci MSP v dané obci či regionu?

VO2: Jaké nástroje na podporu podnikání nabízejí regionální municipality a jak jsou využívány malými a středními podniky?

VO3: Jaká opatření na podporu podnikání nabízejí obce a jak jsou využívána?

VO4: Jak velký význam pro obce a kraje má úspěšné podnikání na jejich území?

VO5: Je pro obec lépe podnikat prostřednictvím vlastních firem nebo podporovat místní podnikatele?

V souladu se stanoveným hlavním cílem disertační práce a po vymezení vědeckých otázek byly stanoveny tyto dílčí cíle disertační práce:

1. Analyzovat dostupné literární zdroje a strategické dokumenty vlády a příslušných institucí, získat komplexní informaci o postupech a metodách podpory podnikání MSP v České republice.
2. Identifikovat bariéry využívání stávajících nástrojů využívaných na podporu podnikání a na základě vlastního výzkumu vyhodnotit reálnou využitelnost jednotlivých nástrojů na podporu podnikání MSP.
3. Vyhodnotit reálný přínos podnikatelské činnosti MSP s ohledem na velikosti obce.
4. Získat informace o podnikatelské činnosti obcí a jejím přínosu pro obce.

2.2 METODY A POSTUP ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Prvním krokem v procesu zpracování této práce bylo v souladu s prací Roberta Yina (2003) stanovení výzkumného cíle, tj. *zmapování problémů při využívání stávajících nástrojů na podporu podnikání a návržení systému efektivních nástrojů podpory podnikání na úrovni municipalit*. Dále byla provedena kritická literární rešerše z dostupných domácích a zahraničních zdrojů a na jejím základě byly zformulovány výzkumné vědecké otázky. V rámci dalšího kroku byly vybrány vhodné metody zkoumání daného problému. Jednalo se o metody a techniky kvalitativního i kvantitativního výzkumu. Získaná data byla zpracována pomocí matematicko- statistických metod a dalších, které jsou vhodné pro zpracování kvalitativních údajů.

Implementace *kvalitativních metod* výzkumu umožňuje definovat podstatné determinanty systémů, procesů a přístupů k problematice podpory MSP, existující vazby a souvislosti a základní faktory úspěchu. *Kvantitativní metody* výzkumu umožňují změřit a exaktně porovnat proces a jeho výsledky s podobnými procesy a výsledky, např. v rámci jednotlivých odvětví podnikání či z územního hlediska podle krajů.

Pro účely této disertační práce budou využity metody empirické i metody logické. Pomocí analýzy dostupných informačních zdrojů byla získána důležitá sekundární data a informace, zejména z oblasti využívání různých nástrojů podpory podnikání na jednotlivých úrovních správní struktury.

Řízených rozhovorů bylo využito pro objektivizaci získaných dat v rámci dotazníkového šetření. Reálně není možné (z časových důvodů) provést několik set rozhovorů s jednotlivými podnikateli. Dále tato metoda bude použita při zjišťování názorů představitelů vybraných územních samosprávných celků na využívání konkrétních nástrojů podpory podnikání.

Hlavním zdrojem dat bylo provedené dotazníkové šetření mezi oslovenými podnikateli, které bude sloužit ke zjištění názoru podnikatelů na jednotlivé nástroje podpory podnikání, které obce a kraje v současné době nabízí.

Pro vyhodnocení získaných dat lze využít metodologie vyhodnocování testování hypotéz na základě „*p-value*“. Má-li být hodnota *p-value* jasně definována, potřebujeme vedle testu, který provádíme, znát hodnotu testového kritéria a alternativní hypotézu. Podstata hodnoty *p-value* a hladiny významnosti α je v podstatě stejná (jedná se o pravděpodobnosti, vypovídající cosi o nulové hypotéze). Pro vyhodnocení získaných údajů z tohoto výzkumu budou využity další nástroje popisné a analytické statistiky. To znamená, že se budou využívat procenta, průměrné hodnoty a další relevantní ukazatele, např. chí-kvadrát.

Všechny popsané metody výzkumu budou použity ve vzájemné kombinaci, aby byl zachován vyvážený přístup k jejich použití, protože preference jedné metody by mohla znamenat významné zkreslení výsledků.

3 VÝSLEDKY VÝZKUMU

3.1 Využívání nástrojů na podporu podnikání

Na základě kritické literární rešerše byly identifikovány hlavní nástroje podpory rozvoje MSP, které vycházející z platné legislativy a možností jednotlivých municipalit. Pro zjištění míry podpory podnikatelských aktivit z hlediska územních samosprávných celků bylo realizováno poměrně rozsáhlé dotazníkové šetření. Představitelům malých a středních podniků (majitelé firem, případně vedoucí řídicí pracovníci) bylo položeno celkem sedm otázek plus tři identifikační, viz příložený dotazník.

Celkem bylo osloveno cca 400 MSP, z nichž 268 projevilo ochotu vyplnit předložený dotazník. Dotazovatelé osobně navštívili 227 firem a 41 firem poslalo vyplněný dotazník prostřednictvím e-mailu.

S uvedených 268 podnikatelských subjektů bylo cca 66 % tzv. mikropodniků. Z celkového počtu bylo 96 firem zaměřených na výrobu, 162 na poskytování služeb (opravárenství, doprava, obchod, servis, pohostinství atd.) a 10 firem nelze jednoznačně klasifikovat (více druhů činností – zařazeny dle převládajícího druhu činnosti).

Vlastní výzkum se uskutečnil ve dvou fázích, nejdříve v období březen – duben 2015 a poté v září – prosinec 2016. Z důvodu dopravních nákladů a časové dostupnosti bylo nejvíce oslovených firem ze Zlínského kraje (cca 65 % firem).. Zlínský kraj lze také vnímat jako modelovou lokalitu vzhledem již dříve zmíněnému působení Baťových závodů, které se významně podílely na rozvoji celého regionu.

3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření k podnikání obcí

Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodaří podle svého schváleného rozpočtu. Ekonomická funkce obce patří mezi nejdůležitější. Jejím účelem je především zabezpečování veřejných statků a služeb pro své občany. Díky vlastnictví majetku, se kterým může nakládat, ovlivňuje obec svůj rozvoj a působí na sociální, vzdělávací, zájmovou i hospodářskou oblast. Obce občas podnikají právě proto, aby majetek neležel ladem.

Podnikatelská činnost obce se může stát významným zdrojem příjmů obce. V rámci probíhajícího výzkumu na téma podpory podnikání ze strany obcí se souběžně uskutečnilo dotazníkové šetření zaměřené i na vlastní podnikání obcí. Jednalo se poměrně o rozsáhlý výzkum, který zahrnoval celkem 467 obcí v regionech Čechy a Morava.

Velikost obce (počet obyvatel obce) má významný vliv na podnikatelské aktivity obce. Proto byly jednotlivé obce rozděleny na základě počtu obyvatel do šesti skupin. Bylo využito standartní členění obcí podle počtu obyvatel, tak jak je využíváno např. Ministerstvem vnitra ČR. (Tab. 1)

Tabulka1: Zastoupení obcí podle jejich velikosti

Počet obyvatel obce	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Kumulativní relativní četnost (%)
do 500	92	19,70	19,07
501 - 1 000	103	22,06	41,76
1 001 - 3000	126	26,98	68,74
3 001 - 10 000	81	17,34	86,08
10 001 – 30 000	48	10,28	96,36
nad 30 000	17	3,64	100
Celkem	467	100	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

3.2.1 Použité statistické metody

K analýze získaných dat byly použity dvě standartní statistické metody. Jednalo se o jednovýběrový proporční test a testy nezávislosti doplněné o znaménková schémata odchylek.

Všechny statistické testy byly testovány na hladině významnosti 5 %. K analýze dat byly použity statistické aplikace SPSS a XLStatistics.

Při použití testů nezávislosti muselo v některých případech dojít k redukci používané škály členění obcí tím, že došlo ke sloučení některých řádků, případně sloupců původní tabulky.

3.3 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Při porovnání regionů zjistíme první zajímavý výsledek a to, že obce na Moravě jsou více nakloněny podnikatelské činnosti než obce nalézající se v Čechách. Výzkum také potvrdil domněnku, že velikost obce má významný vliv na realizaci podnikatelských aktivit obce. Porovnáme-li důležitost podnikání na území obcí v závislosti na velikosti obcí, zjistíme, že představitelé obcí do 1000 obyvatel nevnímají důležitost podnikání v obci za zásadní rozvojový faktor obce. Naopak u obcí nad 3000 obyvatel je důležitost podnikání v obci vnímána jako významná.

Zajímavým zjištěním bylo, že obce do 3000 obyvatel preferují spíše rozšíření služeb pro obyvatelstvo. Obce do 1000 obyvatel by také podpořily rozvoj

výrobních činnosti, aby nemuseli obyvatelé obce v takové míře dojíždět za prací mimo obec.

Velmi důležité bylo zjištění názorů jednotlivých obcí na vhodnost vlastního podnikání obcí. Počet odpovědí ano/ne byl v poměru 220/247. Rozdíly ve vnímání této důležité otázky byly patrné pouze mezi českými a moravskými obcemi. Vlastní podnikání obcí více podporují obce na Moravě a to celkem 50,5 % obcí. V Čechách se domnívá, že by obce měly samy podnikat pouze 40,7 % všech oslovených obcí. Z hlediska velikostní struktury obcí se menší obce do 1000 obyvatel domnívají, že by obec sama neměla podnikat. Kdežto velká města jednoznačně preferují vlastní podnikání obcí. Je to dáno tím, že tato města mají dostatek majetku a kvalifikovaných zaměstnanců, aby byla schopna takového podnikání zabezpečit. Výsledky proporčního testu na hladině významnosti 5 % nenaznačují, že by většina obcí neměla podnikat.

Odpovědi na otázku ohledně důvodů vlastní podnikání obcí se také významně lišily. Obce do 3000 obyvatel považují za prioritní oblast podnikání obcí zajištění chybějících služeb. Pro obce nad 3000 obyvatel je hlavním důvodem k podnikání obce využití vlastního majetku obce. Velké obce nemají potřebu zajišťovat ve větší míře služby pro obyvatelstvo, protože v těchto obcích je dostatečný rozsah služeb zabezpečen komerční sférou.

Dotazníkové šetření ukazuje zajímavou okolnost, že obce do 3000 obyvatel, ale i obce nad 30 000 obyvatel často uvažují i o alternativních způsobech podpory podnikatelské činnosti. Obce do 500 obyvatel mají spíše zájem zajistit podporu místních podnikatelů prostřednictvím zadávání veřejných zakázek. Od 1. 9. 2017 vzhledem ke změně legislativy, bude větší prostor pro tento způsob podpory, než byl nyní.

Výzkumem bylo také zjištěno, že obce na Moravě více nabízí podnikatelům výhodné pronájmy jako nejvhodnější způsob podpory podnikatelských aktivit. Obce v Čechách se často domnívají, že municipality nemají zásadní významný vliv na podnikatelskou činnost v obci.

Z hlediska způsobu podpory podnikání mají obce nad 10 000 obyvatel specifické názory na jednotlivé druhy podpory. Daleko více než malé obce preferují uplatnění dotací pro vybrané firmy. Dále se domnívají, že nabídka asistenčních služeb a zvyšování kvalifikace úředníků může podpořit lokalizaci firem v jejich obci. Obce do 1000 obyvatel považují za efektivní nástroj podpory podnikání v obci podporu místních podnikatelů a nabídku výhodných pronájmů. Naopak nabídku asistenčních služeb a zvyšování kvalifikace úředníků nepovažují za účelné, vzhledem k tomu že nemají k dispozici dostatek kvalifikovaných úředníků.

3.4 Vyhodnocení stanovených výzkumných otázek

Výzkumná otázka číslo 1

Jsou současně využívány nástroje pro podporu podnikání MSP dostatečně účinné, aby měly významný vliv na lokalizaci MSP v dané obci či regionu?

Tato výzkumná otázka byla ověřována prostřednictvím dotazníkového šetření, které se uskutečnilo v rámci již zmíněného výzkumu. V první řadě byl zjišťován názor podnikatelů na míru podpory ze strany municipalit. Tuto podporu kladně hodnotilo pouze 16,05 % oslovených subjektů. Z hlediska velikostní struktury zkoumaných MSP nebyly zjištěny žádné významnější rozdíly. Budeme-li ovšem hodnotit odpovědi firem dle jejich činnosti (služby, výroba) zjistíme již statisticky rozdílné názory na míru podpory podnikání (p-value 0,02). Výrobní firmy obvykle zaměstnávají více obyvatel daného regionu, a proto jsou schopny získat větší míru podpory od obcí či krajů.

V průběhu dotazníkového šetření se uskutečnilo několika předem dohodnutých polostrukturovaných pohovorů. Celkem se uskutečnilo 54 takovýchto rozhovorů. Většina firem, bez ohledu na jejich velikost či zaměření, se shodla, že podpora podnikání je nedostatečná a sama o sobě nemotivuje podnikatele k založení a provozování firmy v dané lokalitě.. Bohužel současná legislativa výrazně omezuje využití některých dalších nástrojů na podporu podnikání MSP. Jeden z nejžádanějších nástrojů podpory podnikání - směřovat menší veřejné zakázky na místní podnikatele, je limitován aplikací současně platného zákona o zadávání veřejných zakázek.

Na rozdíl od Botera (*Boter, 2005*) při rozhodování o lokalizaci firem hrají v České republice zásadní roli často na první pohled iracionální, nebo spíše osobní vazby podnikatele k dané lokalitě. Mezi důležité faktory ovlivňující lokalizaci firmy patří zejména bydliště podnikatele či specifický vztah k danému regionu, např. narodil se zde, vystudoval tam, nebo zde má známé. Česká republika na rozdíl od západní Evropy nemá zavedeny místní a regionální daně, takže všechny firmy jsou zdaňovány stejně v celém státě, s výjimkou firem využívajících speciální vládní pobídky. Tím nelze využít rozdílnou míru zdanění jako motivační faktor pro lokalizaci firmy v dané obci či regionu.

Výzkumná otázka číslo 2

Jaké nástroje na podporu podnikání nabízejí regionální municipality a jak jsou využívány malými a středními podniky?

Prostřednictvím dotazníků bylo testováno využívání uvedených typů podpor podnikání ze strany MSP. Konkrétní výsledky jsou vždy uvedeny pod jednotlivými tabulkami a je zřejmé, že největší zájem projevíly malé a střední podniky o propagaci místních firem a jejich produktů v rámci daného regionu. Dále by mnoho firem rádo využívalo zvýhodněné úvěry na realizaci nových

podnikatelských záměrů. To souvisí s již zmíněnou problematikou obtížného zajištění finančních zdrojů pro MSP na realizaci podnikatelských záměrů. Zajímavým zjištěním byl důrazný požadavek na zvýšení kvality odborného vzdělávání a jeho přiblížení konkrétním potřebám podnikatelské sféry, včetně prohloubení spolupráce škol s praxí. Velmi častý byl také požadavek na zlepšení dopravní dostupnosti, což může vyplývat z periferní polohy Zlínského kraje. Ovšem obdobnou formu podpory žádali i podnikatelé v jiných krajích.

Po vyhodnocení odpovědí z této oblasti lze vyvodit závěr, že některé formy podpory podnikání jsou představiteli územních samospráv i zodpovědnými úředníky výrazně přeceňovány. Jedná se například o přepokládaný kladný vliv průmyslových zón či zřizování podnikatelských inkubátorů na rozvoj podnikatelských aktivit v daném regionu. Zde se ale mohla projevit negativní zkušenost firem ze Zlínského kraje se strategickou průmyslovou zónou Holešov. Firmy ze Zlínského kraje tvořily rozhodující část respondentů dotazníkového šetření. Také když zvážíme téměř 2/3 nové zastoupení mikropodniků, z nichž většina poskytuje služby, není zjištěná skutečnost tak překvapující.

Výzkumná otázka číslo 3

Jaká opatření na podporu podnikání nabízejí obce a jak jsou využívána?

Na základě vyhodnocených dotazníků je zřejmé, že MSP by nejvíce preferovali zadávání menších veřejných zakázek místním podnikatelům. Zde se jejich názor překrývá s názorem malých obcí do 1000 obyvatel, které by takto chtěly udržet rozsah služeb v obci. Zajímavé je, že velká města nad 10 000 obyvatel tento způsob podpory podnikání nepovažují za vhodný. Dle oslovených starostů nemají potřebu regulovat a podporovat rozvoj služeb v těchto městech, protože to spolehlivě zajistí konkurenční prostředí. Zatím nejčastěji nabízenou a využívanou podporou je výhodný pronájem v obecních budovách, zejména v menších obcích, kde není k dispozici dostatek komerčních prostor pro podnikatelskou činnost. Nejzajímavějším zjištěním provedeného dotazníkového šetření je poznatek, že podnikatelé by také uvítali častější komunikaci mezi představiteli veřejné správy a místními podnikateli ohledně jejich potřeb. Podnikatelé mají ale pocit, že se na ně obrací představitelé územní samosprávy pouze tehdy, když potřebují něco zajistit ze strany podnikatelů. Komunikace funguje obvykle pouze na úrovni MAS, pokud je v daném regionu zřízena.

Výzkumná otázka číslo 4

Jak velký význam má pro obce a kraje podnikatelská činnost na jejich území?

Pro zodpovězení této otázky bylo opět využito dotazníkové šetření na úrovni představitelů územních samospráv. V první řadě nás zajímalo, zda většina municipalit podporuje podnikatelskou činnost na jejich území.

Jednovýběrový proporční test na hladině významnosti 5 % prokázal, že většina obcí považuje podnikatelskou činnost na území jejich obce či regionu za významnou. Při porovnání jednotlivých regionů bylo zjištěno, že obce na Moravě jsou více nakloněny podnikatelské činnosti než obce nalézající se v Čechách. Statistickou významnost důležitosti podnikání na území dané obce prokázal i test nezávislosti. Vzhledem k tomu, že se jednalo o kontingenční tabulku 2 x 2, byla k vyhodnocení dat použita Yatesova korekce (10,787).

Byla také posuzována důležitost podnikání na území obcí v závislosti na velikosti obce. Bylo zjištěno, že u obcí do 1000 obyvatel není důležitost podnikání statisticky významná. Tento celkem překvapivý závěr vychází ze skutečnosti, že na menších obcích, po zániku JZD, provozují svoji podnikatelskou činnost většinou mikropodniky nebo samostatní živnostníci, kteří zásadním způsobem neovlivňují socioekonomický rozvoj obcí. Přesto se obce snaží pomáhat těmto podnikatelům, aby udržely dostatečný rozsah služeb v obci. U obcí nad 3000 obyvatel je naopak podnikatelská činnost považována za významnou. Podnikající subjekty zde zabezpečují potřebné služby a výrazně se podílí na zaměstnanosti místních obyvatel.

Výzkumná otázka číslo 5

Je pro obec lépe podnikat prostřednictvím vlastních firem nebo podporovat místní podnikatele?

Podnikání obcí není nijak naším právním řádem omezováno. Obec, jako veřejnoprávní korporace, není primárně určena k tomu, aby vykonávala podnikatelskou činnost. Jsou zde významná specifika, kterými se obce od ostatních podnikajících právnických osob odlišují. U obcí je nutno vzít v úvahu, že hospodáří s veřejnými prostředky, a proto musí minimalizovat podnikatelské riziko. Pro svou podnikatelskou činnost může obec využít různé organizační formy a vybrat si tu správnou, je pro obce velmi důležité, protože každá má své výhody i nevýhody. Nejčastěji obce volí podnikání vlastním jménem, nebo zřizují vlastní neziskové organizace či obchodní společnosti.

V rámci dotazníkového šetření byli představitelé územních samospráv dotazováni na tuto problematiku. Již bylo konstatováno, že obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodáří podle svého schváleného rozpočtu. Hospodářská funkce obce patří mezi nejdůležitější. Jejím účelem je především zabezpečování veřejných statků a služeb pro své občany. Díky vlastnictví majetku, se kterým může nakládat, ovlivňuje obec svůj rozvoj. Obce občas podnikají právě proto, aby jejich majetek neležel ladem. Pro zabezpečení všestranného rozvoje svého území a obyvatel potřebuje obec také dostatek finančních zdrojů. Podnikatelská činnost obce může být významným zdrojem příjmů obce. Ale obce řeší často dilema, zda má obec podnikat sama, nebo raději

vytvářet kvalitní podnikatelské prostředí podporou místních podnikatelů, a tak zabezpečit výše zmíněné veřejné statky a služby v potřebném rozsahu.

Ze zjištěných odpovědí na tuto otázku vyplývá, že postoj jednotlivých obcí k této otázce je rozdílný. Výsledky proporčního testu na hladině významnosti 5 % nenaznačují, že by většina obcí měla snahu sama podnikat. Celkový poměr odpovědí ano/ne byl 220/247.

Rozdíly ve vnímání této důležité otázky byly patrné i mezi českými a moravskými obcemi. Podnikání obcí vlastními silami více podporují obce na Moravě a to celkem 50,5 % obcí. V Čechách tento názor sdílí pouze 40,7 % ze všech oslovených obcí.

Již zmíněné rozsáhlé dotazníkové šetření nedalo jednoznačnou odpověď nato, zda má obec podnikat svým jménem nebo se zaměřit na podporu místních podnikatelů. Vždy je nutno vycházet z konkrétních podmínek dané obce a zvážit přínosy a rizika různých forem podnikání.

3.5 Návrh zefektivnění systému podpory podnikání ze strany municipalit

Municipality mohou významným způsobem ovlivnit lokalizaci podniků na jejich území. K tomuto využívají celou škálu nástrojů na podporu podnikání. Jak bylo provedeným výzkumem zjištěno, ne všechny nabízené formy podpory podnikání, jsou malými a středními podniky plně využívány. Podnikatelské subjekty hledají vždy takovou podporu, která jim zajistí nějakou komparativní výhodu. O některé typy podpory byl ze strany podniků zájem minimální vzhledem k jejich velikosti či zaměření. Jednalo se například o využití asistenčních služeb při spolupráci s akademickou sférou nebo o podporu municipalit při získávání nových obchodních partnerů či propagaci firmy mimo region.

Naopak se výzkumem jednoznačně prokázalo, že podnikatelé preferují, kromě běžně využívaného výhodného pronájmu prostor v obecních nemovitostech, podporu zaměřenou na zadávání menších veřejných zakázek pro místní podnikatele. Zde bylo dosud výrazné legislativní omezení s ohledem na aplikaci zákona o zadávání veřejných zakázek. Ovšem od 1. 9. 2017 by se mohla situace výrazně zlepšit, protože začne platit novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, která umožní rozhodnout o přidělení zakázky i na základě širšího spektra kritérií, nejen dle výše nabídnuté ceny jako dosud.

Ze strany podnikatelů byl také značný zájem o dotační podporu od obcí a krajů zaměřenou na tvorbu nových pracovních míst. V tomto případě je nutno zvažovat i aspekty tzv. nepřipustné veřejné podpory. Problémem je také výše poskytovaných prostředků na tento typ podpory, protože obce i kraje mají daleko více omezené množství finančních prostředků než stát. Kraje ovšem mohou

pomoci podnikatelům zpracovat žádosti na čerpání dotačních prostředků z fondů EU, nebo dotačních titulů jednotlivých resortů.

Podměrně překvapivým zjištěním byl požadavek značné části firem na zlepšení komunikace mezi orgány veřejné správy a MSP. Podnikatelé se domnívají, že se na ně představitelé municipalit obracejí pouze tehdy, když sami něco potřebují a nedostatečně řeší potřeby podnikatelských subjektů v obci či regionu. Zde vzniká velký prostor pro kultivaci podnikatelského prostředí v dané obci. Tento typ podpory také nevyžaduje vynaložení velkých finančních prostředků. Oslovené firmy by také uvítaly tzv. „osvětovou činnost municipalit“. MSP na rozdíl od velkých firem nemají speciálně vyškolené pracovníky, kteří by průběžně sledovali vývoj v oblasti podpory podnikání na všech úrovních. Tím často přicházejí o možné finanční zdroje, které by pomohly rozvoji jejich podnikání. MSP jsou v této oblasti zatím informováni prostřednictvím profesních organizací, jako je např. Hospodářská komora ČR nebo Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR.

Vzhledem k tomu, že výzkum probíhal zejména na území Zlínského kraje, který má v rámci České republiky periferní polohu, byl často vznášen požadavek na zlepšení dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti. Zde je také velký prostor pro zlepšení stávající situace a kraje, které jsou zodpovědné za tuto oblast, by měly častěji komunikovat s podnikatelskou sférou, aby znaly lépe její potřeby.

Dalším zajímavým zjištěním bylo, že podnikatelé si občas stěžovali na kvalifikovanost a ochotu odpovědných úředníků, zejména na obecní úrovni. Pokud se podnikatel obrátí na příslušný orgán obce, měl by dostat vyčerpávající informace od příslušného úředníka. Toto je také oblast, která je zatím představiteli územních samospráv podceňována a rozhodně by přispěla ke zlepšení podnikatelského prostředí v obci. Zde může také významně pomoci elektronizace veřejné správy, která může tyto negativní vlivy částečně eliminovat. Oblast zavádění eGovernmentu v rámci veřejné správy, může snížit byrokratickou zátěž podnikatelů a umožnit jim lokalizaci i v menších obcích, kde nejsou potřebné úřady, s kterými podnikatel potřebuje komunikovat. Ale municipality musí být na implementaci jednotlivých nástrojů eGovernmentu připraveny.

Závěrem lze konstatovat, že škála nabízených forem podpory podnikání je dosti široká, ale ne všechny nabízené druhy podpory mají adekvátní odezvu u MSP. Jsou ovšem možnosti jak podpořit podnikatele, a to často bez větších finančních nákladů. Jedná se např. o navrhované pravidelné konzultace s podnikateli nebo o pořádání seminářů na téma podpory podnikání a aktuálních změn legislativy. Samosprávy by také měly zabezpečit pravidelné vzdělávání úředníků, a to nejen v oblastech, které předpokládá zákon č. 312/2002 o úřednících územních samosprávných celků, a které je povinné. Ale měly by umožnit úředníkům i zastupitelům zúčastnit se kurzů zaměřených na podporu podnikání či asertivní komunikaci.

4 PŘÍNOSY DISERTAČNÍ PRÁCE PRO VĚDU A PRAXI

Výsledky této disertační práce jsou v následujících podkapitolách rozděleny na přínosy pro teoretické poznání, přínos pro vzdělávací a výzkumnou činnost fakulty a praktické poznání.

4.1 Očekávané přínosy pro vědní odbor a teoretické poznání

Disertační práce se zabývá možnostmi podpory podnikání ze strany obcí, regionů a státu. Hlavním přínosem předkládané disertační práce je objasnění nesouladu mezi současně nabízenými možnostmi podpory podnikání pro malé a střední podniky ze strany územních samosprávných celků a jejich praktickým využíváním se strany rozličných velikostních i odvětvových skupin zkoumaných firem.

V rámci této práce byly zanalyzovány a utříděny současné poznatky z praktického využívání jednotlivých forem podpory reálnými uživateli a byly zjištěny a vyhodnoceny jejich názory na tuto problematiku. Přínos provedeného výzkumu spočívá v prohloubení znalostí o rolích jednotlivých účastníků a jejich postojích k této problematice.

Současně se uskutečnily řízené rozhovory s představiteli územních samosprávných celků a institucí, zabývajících se podporou podnikání. Výsledky šetření byly zpracovány pomocí odpovídajících statistických metod a na jejich základě byl navržen soubor teoretických postupů pro zvýšení efektivity současně používaných nástrojů na podporu podnikání ze strany municipalit. Představitelé obcí byli také dotazováni na problematiku vlastního podnikání obcí s cílem posoudit teoretické předpoklady pro úspěšné podnikání obcí s reálným pohledem zodpovědných představitelů územních samosprávných celků.

4.2 Přínos práce pro vědu

Tato disertační práce zabývá také teoretickým zdůvodněním potřeby podpory podnikatelských aktivit malých a středních firem na území jednotlivých municipalit v souvislosti s konkrétními aspekty rozvoje obcí a krajů. Z metodického hlediska je práce založena na obvyklých standartních metodách, inovativní je především zájem o praktickou využitelnost jednotlivých nástrojů na podporu podnikání na lokální a regionální úrovni. Na úrovni teoretických poznatků v této oblasti je vedena rozsáhlá diskuse o vzájemném vlivu využívání těchto nástrojů na regionální rozvoj jednotlivých lokalit a regionů. Z pohledu přínosu pro teoretické poznání nepřináší tato práce sama o sobě nové metody, ale je založena spíše na specifickém spojení klasických proudů teoretického poznání

a sběru a vyhodnocování příslušných dat, která jsou do značné míry limitována náročností ve smyslu dostupnosti.

V rámci vzdělávací činnosti mají poznatky získané při řešení této disertační práce stěžejní význam pro kurzy zabývající výukou podnikání a pro kurzy zabývající se regionálním rozvojem. Výsledky výzkumu popsané v této disertační práci umožní aktualizaci a rozšíření kurzů o problematiku správného využívání nástrojů na podporu podnikání na úrovni územních samosprávných celků. Tyto informace budou využitelné jak v bakalářském tak zejména v navazujícím magisterském studiu pro studenty, kteří již znají základy regionální politiky.

Z hlediska výzkumné činnosti je problematika podpory podnikání důležitým tématem vědecko - výzkumné činnosti Ústavu podnikové ekonomie i Ústavu regionálního rozvoje, veřejné správy a práva. Poznatky ze zpracování této disertační práce mohou také přispět k řešení budoucích projektů na podobné téma, jako byl např. projekt IGA/FaME/2012/009 „Analýza strategického plánování regionálního rozvoje a provázanosti s rozpočtováním na krajské a municipální úrovni České republiky (se zaměřením na podporu podnikání a inovací)“. Relativně nezmapovaná je také oblast podnikání obcí, ve které lze navázat na získané zajímavé výsledky provedeného výzkumu v rámci této disertační práce.

Výsledky výzkumu a závěry této disertační práce budou publikovány v odborných časopisech a prezentovány na odborných a vědeckých konferencích.

4.3 Očekávané přínosy pro praxi

Očekávaným přínosem pro praxi bude navržení systému efektivních nástrojů podpory podnikání na různých úrovních, které budou výrazně akceptovány podnikatelskou sférou a budou využitelné i za stávajících legislativních podmínek. Praktické využití těchto nástrojů povede k výraznému rozvoji jednotlivých obcí a regionů. Dojde k maximálně efektivnímu nasměrování omezených veřejných prostředků v oblasti přímé a nepřímé intervence. Občanům i podnikatelům i budou vytvořeny daleko lepší podmínky pro ekonomické aktivity.

Výsledky disertační práce mohou významným způsobem pomoci segmentu MSP k tomu, aby se zlepšilo podnikatelské prostředí v České republice, zejména v menších obcích a zaostávajících regionech. Realizace navržených opatření by mohla být využita územními samosprávnými celky při nastavování budoucích schémat podpory rozvoje podnikání s důrazem na podporu rozvoje MSP. Předložené návrhy by mohly mít vliv na formování praktického přístupu k podpoře podnikání a na jejich zacílení na konkrétní územní jednotky a na konkrétní typy podnikatelů.

Z hlediska podnikání obcí lze využít zjištěné a vyhodnocené názory představitelů územních samosprávných celků na podnikatelskou činnost obcí, jako vodítko při rozhodování o této závažné věci. Značná část zastupitelů zejména na malých obcích má občas zkreslené představy o realizaci a důsledcích podnikání územně samosprávných celků, kde zisk nemusí být tím hlavním cílem. Tato práce jim na základě zjištěného názoru jiných obcí může rozhodování usnadnit.

5 ZÁVĚR

Malé a střední podniky hrají v mnoha ohledech klíčovou roli v ekonomice jednotlivých států. Tyto podniky představují významnou ekonomickou sílu na poli ekonomického růstu a zaměstnanosti, tvorbě domácího produktu, atd. Segment MSP má své specifické znaky a plní významné úkoly v ekonomickém systému. MSP ovšem také velmi často narážejí na nedokonalosti trhu. Mají obvykle problémy se získáváním potřebného kapitálu nebo úvěru, zejména v počáteční fázi. Jejich omezené zdroje mohou způsobit i horší přístup k novým technologiím a inovacím.

Zabezpečit dostatečný rozsah služeb v obci a podporovat zaměstnanost jejich obyvatel patří k hlavním úkolům samospráv. Soukromé firmy, zejména MSP, hledají komparativní výhody využíváním nabízených podpor podnikání v daných obcích či regionech. Škála nabízených podpor je limitovaná a nerovnoměrně využívaná podnikatelskými subjekty..

Územní samosprávy ve vlastním zájmu podporují vznik, příchod i rozvoj MSP v daném území. Uvědomují si totiž důležitost rozvoje tohoto typu podnikání. Podpora podnikání ze strany obce je obvykle spojena s konkrétní lokalitou, případě s konkrétním podnikatelem. Jde o záležitost využití potenciálu místních podmínek a o zajištění rozvoje potřebných služeb, což je problém zejména malých obcí. Více podnikatelů v obci znamená prakticky větší konkurenci, což se příznivě projeví v cenách a kvalitě produktů a služeb v dané lokalitě.

Je-li zabezpečena systematická komunikace a rozvíjení vztahů obcí či regionů s podnikateli, projeví se to v celkové atmosféře života v obci (regionu). Jde o záležitost využití potenciálu místních podmínek a o zajištění rozvoje potřebných služeb. Důležitá je vzájemná dohoda na společných cílech a spolupráci, např. v rámci MAS. Od podnikatelů obec také získává zpětnou vazbu o své aktivitě např. ve formě různých výzkumů či žebříčků spokojenosti s podnikatelským prostředím.

Obce i kraje mohou pro vytváření příznivého podnikatelského prostředí využít jak finanční tak nefinanční nástroje, které mají za cíl pomoci rozvoji podnikání. Hospodářská prosperita firem v daných obcích či regionu ovlivňuje významným způsobem příjmovou a výdajovou stránku obecních i krajských rozpočtů - zákon o rozpočtovém určení daní. Úspěšná místní firma působí pozitivně i na obyvatele daných obcí, protože v případě dosahování dobrých hospodářských výsledků firma podporuje rozvoj obce.

Dojde-li ke zlepšení hospodaření jednotlivých firem na základě implementace propracovaného systému podpor podnikání, dojde zajisté také k zlepšení socioekonomické situace v jednotlivých obcích a regionech. Obce budou schopny pro své občany zabezpečit širší rozsah služeb a tak zvýší atraktivitu dané obce jak pro občany, tak pro další podnikatele. Implementací jednotlivých nástrojů podpory podnikání může vzniknout tzv. multiplikační efekt, který vždy nějakým

způsobem stabilizuje daný region. Koordinovaným postupem veřejné správy a podnikatelského sektoru lze dosáhnout významnějších výsledků, než kdyby každá část usilovala o dosažení svých cílů samostatně. Díky úspěšnému rozvoji nejrůznějších forem pro rozvoj podnikání v EU i v České republice, dochází k odstraňování nadbytečných bariér podnikání a posílení konkurenceschopnosti. To potažmo působí na lepší ekonomický rozvoj a situaci v podnikatelské sféře.

Provedený výzkum potvrdil, že podnikatelé z řad MSP výrazně diferencují mezi nabízenými podporami. Bylo zjištěno, že nejvíce jsou využívány možnosti zadávání menších zakázek místním podnikatelům a využití výhodného pronájmu v obecních nemovitostech. Naopak využitelnost některých pobídek je pro MSP málo atraktivní, například pomoc při propagaci firmy a jejich výrobků mimo region či asistenční služby nabízející zprostředkování spolupráce s akademickou sférou při uplatňování výsledků vědy a výzkumu. Zajímavým výsledkem dotazníkového šetření bylo, že podnikatelé by uvítali vyšší míru komunikace s představiteli jednotlivých municipalit a přívětivější a kvalifikovanější přístup příslušných orgánů municipalit. Také byla zjištěna neochota části podnikatelů podnikat mimo místo svého bydliště.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ACS, Zoltan.J. and AUDRETSCH, D.B. (Eds) (2003), *Handbook of Entrepreneurs hip Research. An Interdisciplinary Survey and Introduction*, Kluwer Academic Publishers, Boston, MA.
2. AUDRETSCH, D.B., 2004. Sustaining innovation and growth, Public policy support for entrepreneurship. *Industry and Innovation*, **11**(3), pp. 167-191.
3. BAUMOL, W.J., 2014, *The free-market innovation machine: Analyzing the growth miracle of capitalism*. New Jersey: Princeton University Press.
4. BECK, V., 2012. Financial Support versus Economic Development of Selected Regions in the EU, I. HONOVA, L. MELECKY and M. STANICKOVA, eds. In: *1st International Conference on European Integration 2012*, VŠB, pp. 8-18.
5. BEDNÁŘOVÁ, Dagmar, PARMOVÁ, Dagmar, *Malé a střední podnikání*. Jihočeská univerzita České Budějovice, 2003 [on-line]. [cit.2009-02-13]. Dostupné na:
< <http://www.muweb.cz/www/kapari/msp/skripta%20MSP.doc>>
6. BELÁS, Jaroslav, BUGANOVÁ, Katarina, HOŠŤÁK, Peter., LUSKOVÁ, Maria, MACHÁČEK, Jiří, MÁJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika: *Podnikatelské prostředí malých a středních firem v České a Slovenské republice*: Georg, Žilina 2014, ISBN 978-80-8154-074-5
7. BELÁS, Jaroslav, CIPOVÁ, Eva, The quality and accuracy of bank internal rating model. A case study from Czech Republic. *International Journal of Mathematics and Computers in Simulation*, Issue 1, Vol. 7, 2013, pp. 206-214.
8. BINEK, Jan, et al. *Obce a regiony pro podnikatele; Podnikatelé pro obce a regiony*. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2011. 64, 58 s. ISBN 978-80-905139-0-7.
9. BOTHER, H.; Lundstöm, A.,. SME Perspectives on Business Support Services. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2005, vol. 12, no. 2 s. 244-258. ISSN:1462-6004.
10. BRUCE, D., DESKINS, J., HILL, B. and RORK, J., 2009. (Small) Business Activity and State Economic Growth: Does Size Matter? *Regional Studies*, **43**(2), pp. 229-245.
11. Businessinfo.CZ - *Oficiální portál pro podnikání a export* [on-line]. [cit.2013-05-02].
12. CAVES, Richard, (1977), *American Industry: Structure, Conduct, Performance*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ. I

13. CURRAN, J. (2000), "What is small business policy in the UK for? Evaluation and assessing small business policies", *International Small Business Journal*, Vol. 18 No. 3, pp. 36-50.
14. DE MAESENEIRE, W. and CLAEYS, T., 2012. SMEs, foreign direct investment and financial constraints: The case of Belgium. *International Business Review*, **21**(3), pp. 408-424.
15. FERRANDO, A., 2012. Access to finance in the euro area: What are SMEs telling us about the crisis? In: CALCAGNINI G. and FAVARETTO I., eds, *Small Businesses in the Aftermath of the Crisis*. Berlin: Springer, pp. 173-188.
16. HISRICH, Robert, D.: *Entrepreneurschip/Intrapreneurschip*. American psychologist, 45 (2), 1990
17. HJALMARSSON, D. (1998), Programteon för statlig företagservice (Program Theory for Publicly Financed Business Support), Department of Business Administration, Uppsala.
18. JURČÍK, R., 2013. Small and Medium Size Enterprises (SME) and public procurement, P. LORCA and C. POPESCU, eds. In: *Recent Researches in Applied Economics & Management. Business Administration and Financial Management 2013*, pp. 335-339.
19. KALÍNSKÁ, Emilie, *Mezinárodní obchod v 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 228 s. ISBN 978-80-247-3396-8.
20. KISLINGEROVÁ, Eva, NOVÝ, Ivan a kol. *Chování podniku v globalizujícím se prostředí*. Praha: C.H. Beck, 2005. 422 s. ISBN 80-7179-847-9.
21. KLAPALOVÁ, Alena, SUCHÁNEK, Petr, in BLAŽEK, Ladislav ed. *Vývojové tendence podniků III*. Svazek II. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 870 s. ISBN 978-80-210-4466-1.
22. KLÍMOVÁ, Viktorie, *Regionální podpora podnikání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 145 s. ISBN 978-80-210-4399-2.
23. LEE, N. and DREVER, E., 2014. Do SMEs in deprived areas find it harder to access finance? Evidence from the UK Small Business Survey. *Entrepreneurship and Regional Development*, **26**(3-4), pp. 337-356.
24. MALACH, Antonín a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU: právo a podnikání: podnikatelské řízení: podpora podnikání v ČR a EU: podnikatelské a podpůrné instituce: podnikání a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 524 s. Expert. ISBN 80-247-0906-6.
25. MANDÝSOVÁ, Ivana. *Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii*. Vyd. 1.
26. MELION, Miloslav: *Finance územních samospráv*. 1. vydání. Hradec Králové: E.I.A 2000. Stran 213. ISBN 80-85490-79-X.

27. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020*. Praha: MPO, 2013.
28. MÜLLER, E. and ZIMMERMANN, V., 2009. The importance of equity finance for R&D activity. *Small Business Economics*, **33**(3), pp. 303-318.
29. NOVOTNÝ, Jiří. *Činitelé podněcující a tlumící zakládání a rozvoj malých a středních podniků v České republice jako členské zemi Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 206 s. ISBN 978-807-3800-925.
30. PEKOVÁ, J.: *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press 2004. Stran 375. ISBN 80-7261-086-4.
31. ŘEZÁNKOVÁ, Hana, (2007). *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing.
32. SEQUEIRA, T.N. and MARTINS, E.V., 2008. Education public financing and economic growth: an endogenous growth model versus evidence. *Empirical Economics*, **35**(2), pp. 361-377.
33. SYNEK, Miloslav, KISLINGEROVÁ, Eva, *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, xxv, 445 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.
34. THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, 2003. *Commission Recommendation of 6 May 2003 Concerning the Definition of Micro, Small and Medium-sized Enterprises, (2003/361/EC)*. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32003H0361>.
35. TODTLING, F. and KAUFMANN, A., 2001. The Role of the Region for Innovation Activities of SMEs. *European Urban and Regional Studies*, **8**(3), pp. 203-215.
36. VEBER Jaromír, SRPOVÁ Jitka a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 s. ISBN 8024710692.
37. VINCZE, M.P., MATHIS, J., DUMITRESCU, A., ERBILGIC, A., COSCIA, E. and MEGLIOLA, M., 2010. *Evaluation of SMEs' access to public procurement markets in the EU*. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/smart-regulation/evaluation/search/download.do;jsessionid=ICF8TT1Nfy2MJwBDWQC1Jx8g8rXtjwDlhK1vqn8M1f32kYbpfBXQ!1601440011?documentId=4289>.
38. WENNEKERS, S., VAN STEL, A., CARREE, M.A. and THURIK, R., 2010. The Relationship between Entrepreneurship and Economic Development: Is it U-Shaped? *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, **6**(3), pp. 167-237.
39. Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek,

40. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
41. Zákon č. 215/2004 Sb., *zákon o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje*
42. Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty
43. Zákon č. 250/2000 Sb., *zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*
44. Zákon č. 301/1992 Sb., *zákon České národní rady o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*
45. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků
46. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
47. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu
48. Zpráva pro Zlínský kraj 2014, dostupné na < <https://www.kr-zlinsky.cz/vyrocnizprava-zlinskeho-kraje-2014-cl-3256.html>
49. http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/smenterprises/article_7312_sk.htm
50. <http://www.czechinvest.org/definice-msp>
51. <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

SEZNAM PUBLIKACÍ AUTORA

Článek v recenzovaném vědeckém časopise bez IF

BARTOŠ, Přemysl; KLJUČNIKOV, Aleksander; POPESKO, Boris; MACHÁČEK, Jiří (20). Are men more innovative and aggressive in business? Case study from the Czech republic.. *International Journal of Entrepreneurial Knowledge*, 2015, roč. III, č. 2, s. 29-39. ISSN 2336-2960. AE - Řízení, správa a administrativa

BELÁS, Jaroslav, MACHÁČEK, Jiří (20)., BARTOŠ, Přemysl, HLAWICZKA, Roman., HUDÁKOVÁ, Mária (2014). *Business Risks and the Level of Entrepreneurial Optimism among SME in the Czech and Slovak Republic*. *Journal of Competitiveness*, 6 (2), 30-41

BELÁS, Jaroslav; BILAN, Yuriy; KLJUČNIKOV, Aleksander; VINCÚROVÁ, Zuzana; MACHÁČEK, Jiří (20). Actual problems of business risk in SME segment. Case study from Slovakia. *International Journal of Entrepreneurial Knowledge*, 2015, roč. III, č. 3, s. 46-56. ISSN 2336-2960. AE - Řízení, správa a administrativa

MACHÁČEK, Jiří (100). Promoting entrepreneurship on the part of municipalities. *Administratie si Management Public*, 2017, roč. 2017, č. 9, ISSN 1583-9583. AE - Řízení, správa a administrativa

SMÉKALOVÁ, Lenka., HÁJEK, Oldřich., BELÁS, Jaroslav., MACHÁČEK, Jiří (5). (2014). Perception of Small and Medium Entrepreneurship in the Czech Republic. *Journal of Competitiveness*, 6 (4), 41-49

Odborné knižní publikace

BELÁS, Jaroslav., BUGANOVÁ, Katarína, HOŠTÁK, Peter., LUSKOVÁ, Mária., MACHÁČEK, Jiří. (20), MÁJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika.: *Podnikatelské prostředí malých a středních firem v České a Slovenské republice*: Georg, Žilina 2014, ISBN 978-80-8154-074-5

BEDNÁŘ, Pavel., MACHÁČEK, Jiří., ŠNĚDAR, Libor., ZICHA, Jiří.: *Veřejné politiky v České republice*, Kleinwächter, Frýdek-Místek 2015

Příspěvek ve sborníku

MACHÁČEK, Jiří (100): Promoting entrepreneurship in municipalities, recenzovaný sborník z konference *Current Trends and Challenges of Modern Management and Human Resource Development Praha 2014*, ISBN 978-80-01-05660-8

CURRICULUM VITAE AUTORA

OSOBNÍ ÚDAJE

Jméno a příjmení, titul: Jiří Macháček, ing.

Datum narození: 27. 8. 1958

Bydliště: U Splavu 1539, 760 01 Zlín

E – mail: machacek@fame.utb.cz

Nejvyšší vzdělání:

1977 - 1983, VUT Brno – Fakulta technologická Zlín

Jiné vzdělání:

1995 – 1996, VŠE Praha – Fakulta národohospodářská, čtyřsemestrální postdiplomní studium-Regionální rozvoj a správa / 1996

1996–1997, VŠE Praha – Ehsal Management School Brussels, vzdělávací program „Master of public administration, roční kurz pod záštitou vlámské vlády / 1996

Průběh zaměstnání:

1983 – 1986 samostatný výzkumný pracovník VÚGPT

1986 - 1990 vedoucí výzkumného týmu VÚGPT

1990 – 1996 poslanec PSP ČR

1996 – 1997 soukromý podnikatel (ekonomicko organizační poradenství)

1/97 - 3/97 vědecký pracovník, Institut regionálních a správních věd VŠE Praha

4/97 - 3/98 poradce ministra vnitra České republiky pro oblast veřejné správy

4/98 - 3/99 ředitel závodu speciální výroby MAGNETONU a.s.

4/99 - 12/00 soukromý podnikatel (tvorba projektů)

10/01 – 9/07 koordinátor výkonu státní správy pro Zlínský a Olomoucký kraj, Ministerstvo vnitra České republiky

1/01 - dosud odborný asistent FAME UTB – Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Jazykové znalosti: angličtina – středně pokročilý

ruština - středně pokročilý

němčina – mírně pokročilý

Oblasti vědeckého zájmu:

- Financování obcí, měst a regionů, Problematika organizace a fungování veřejné správy, Podpora podnikání, e-Government

Řešené projekty a granty:

- spolupráce na projektu OP VK „Výuka podnikatelství na UTB ve Zlíně“
- spolupráce na projektu OP VK „Inovace výuky regionálního rozvoje“
- Zpracování analýzy podnikatelského prostředí ve Zlínském a Trenčínském kraji
- Podnikatelské rizika malých a středních firem v turbulentním ekonomickém prostředí
- Spolupráce na projektu VaV-IP-RO 02 – prof. Belás

Ing. Jiří Macháček, Ph.D.

**Podpora podnikání ze strany municipalit
v České republice**

Promoting entrepreneurship by municipalities in the Czech Republic

Teze disertační práce

Vydala Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně,
nám. T. G. Masaryka 5555, 760 01 Zlín.

Náklad: vydáno elektronicky

První vydání

Sazba: autor

Publikace neprošla jazykovou ani redakční úpravou.

Rok vydání 2017

ISBN 978-80-7454-706-5

